

یوہنتون سلام

یوہتھی شرعیات وقاتون

پروگرام ماستری فقه وقاتون

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

معبیت امور علمی

بررسی اثر احصان در جرایم جنسی از منظر فقه و قانون

رساله ماستری

محصل : غلام سعید (خسروی)

استاد رہتما : استاد وزیر محمد (سعیدی)

سال ۱۴۰۱ھ ش - ۱۴۴۳ھ ق

یوہنتون سلام

یوہنتی شریعیات وقانون

پروگرام ماسٹری فقه وقانون

امارت اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

معیتت امور علمی

پرسی اثر احسان درجرايم جنسی از منظر فقه وقانون

رساله ماسٹری

محصل : غلام سعید (خسروی)

استاد رهنما : استاد وزیر محمد (سعیدی)

سال ۱۴۰۱ھ ش - ۱۴۴۳ھ ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پوهنتون سلام

پوهنځی شرعیات و قانون

دیارتمنت فقه و قانون

بورد ماستری

تصدیق نامه

محترم غلام سعید وک غلام ربانی: ID نمبر SH-MSF-98-649 محصل دور هفتم فقه و قانون که رساله ماستری خویش را زیر عنوان: بررسی اثر احسان در جرایم جنسی از منظر فقه و قانون به روز چهارشنبه تاریخ ۶ / ۲ / ۱۴۰۱ هـ ش موفقانه دفاع نمود، و به اساس بررسی هیات تحکیم مستحق ۹۰ (نمره به عدد) نود پورک (نمره به حروف) گردید، موفقیت شان را از الله متعال خواهانیم.

اعضای هیات تحکیم:

ردیف	نام استاد	عضویت	امضاء
۱	دکتور رفیع الله عطاء	عضو هیات	
۲	دکتور مومن حلبمی	عضو هیات	
۳	استاد وزیر محمد سعیدی	استاد رهنما و رئیس جلسه	

..... معاون علمی

..... امر بورد ماستری

خلاصه ای بحث

دین مقدس اسلام قواعد و قوانین را برای حفظ نسل ها محافظت انسان ها از گناه وضع نموده است که یکی از آن قوانین وقواعد احسان است، احسان عبارت از اجتماع صفاتی است که شریعت آنرا برای وجوب رجم اعتبار داده است و آن صفات عبارت اند از: عقل، بلوغ، آزادی، اسلام، ازدواج صحیح، دخول در نکاح صحیح بگونه ای که غسل واجب شود هرچند انزال صورت نگیرد و مرد وزن در هنگام دخول دارای صفات فوق باشند.

رساله پیش رو که پیرامون احسان نوشته شده است دارای سه فصل می باشد.

فصل اول:

در فصل اول کلیات بیان گردیده است و دارای دو مبحث می باشد که در مبحث اول: مفاهیم چون: مفهوم اثر؛ اثر در اصطلاح محدثین، اثر در اصطلاح فقهاء، مفهوم احسان، انواع احسان به اعتبار جنسیت، اختلاف نظر میان اهل سنت و امامیه، مذاهب چهارگانه اهل السنة والجماعة، فلسفه مشروعیت و تاریخچه اثر احسان بیان گردیده است.

در مبحث دوم: مفهوم جرایم جنسی، مفهوم جرم، انواع و اقسام جرایم جنسی، حدی و تعزیری، اثر مسئولیت کیفری در جرایم جنسی و اختلاف نظر فقهای اهل سنت در مورد شروع سن بلوغ بحث شده است.

فصل دوم:

در فصل دوم، مفهوم زنا و شرایط احسان در آن بحث شده است که دارای دو مبحث می باشد.

در مبحث اول: مفهوم زنا و دیدگاه مذاهب در شرط احسان، مفهوم زنا، قیود، تعریف و آثار مرتبه آن، شرایط احسان در جرم زنا و شرایط مکلفیت جزائی در جرایم جنسی بحث شده است.

در مبحث دوم: راه های اثبات احسان و اثر آن، راه های اثبات احسان، شرط احسان در زنا با محارم، نقش ارتداد در احسان، اثر احسان در تجاوز به اکراه، اثر طلاق در احسان و مجازات زانی و زانیه محسن تحریر گردیده است.

فصل سوم:

در فصل سوم شرط احسان در توابع زنا بحث شده است که دارای چهار مبحث می باشد:

در مبحث اول: اثراحصان در جرم لواط، مفهوم لواط، فلسفه حرمت لواط و اثر احسان در لواط مباحثه صورت گرفته است.

در مبحث دوم: شرط احسان در قذف و لعان، مفهوم قذف، شرط احسان در جرم قذف و اثراحصان در لعان بحث شده است.

در مبحث سوم: شرط احسان در تفضیذ و مساحقه، مفهوم تفضیذ، اثراحصان در تفضیذ، مفهوم مساحقه و اثراحصان در مساحقه نوشته شده است.

در مبحث چهارم: اثراحصان در قوادی، استمنا و وطی حیوانات، مفهوم قوادی، اثراحصان در وطی چهارپایان و اثراحصان در استمنا بحث های مفصلی صورت گرفته است.

فهرست موضوعات

مقدمه	Error! Bookmark not defined.
کلید واژه ها:	Error! Bookmark not defined.
بیان مسئله:	Error! Bookmark not defined.
اهمیت و ضرورت تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
اسباب اختیار موضوع:	Error! Bookmark not defined.
سوال های تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
پیشینه تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
اهداف تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
روش تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
فرضیه های تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
جنبه جدید بودن و نو آوری تحقیق:	Error! Bookmark not defined.
پلان خطه	Error! Bookmark not defined.

فصل اول

کلیات

مبحث اول: مفاهیم	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول : مفهوم اثر	Error! Bookmark not defined.
اثر در اصطلاح محدثین:	Error! Bookmark not defined.
اثر در اصطلاح فقهاء:	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم : مفهوم احسان.	Error! Bookmark not defined.
احسان در اصطلاح فقهاء:	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: انواع احسان به اعتبار جنسیت	Error! Bookmark not defined.
اول : اختلاف نظر میان اهل سنت و امامیه.	Error! Bookmark not defined.
دوم : چهار مذاهب اهل سنت والجماعة.	Error! Bookmark not defined.
مطلب چهارم: فلسفه مشروعیت و تاریخچه اثر احسان.	Error! Bookmark not defined.
تاریخچه اثر احسان:	Error! Bookmark not defined.
اثر احسان در دین مسیح:	Error! Bookmark not defined.
مبحث دوم: مفهوم جرایم جنسی	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: مفهوم جرم:	Error! Bookmark not defined.
2- مفهوم جرایم جنسی	Error! Bookmark not defined.

مطلب دوم: انواع و اقسام جرایم جنسی، حدی و تعزیری: ..... Error! Bookmark not defined.

الف - جرایم جنسی حدی: ..... Error! Bookmark not defined.

ب - جرم جنسی تعزیری ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب سوم: اثر مسؤولیت کیفری در جرایم جنسی ..... Error! Bookmark not defined.

اختلاف نظر فقهای اهل سنت در مورد شروع سن بلوغ: ..... Error! Bookmark not defined.

شرایط تحقق اکراه: ..... Error! Bookmark not defined.

انواع اکراه: ..... Error! Bookmark not defined.

فصل دوم

مفهوم زنا و شرایط احسان در آن

مبحث اول: مفهوم زنا و دیدگاه مذاهب در شرط احسان ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب اول : مفهوم زنا، قیود، تعریف و آثار مرتبه آن ..... Error! Bookmark not defined.

الف: تعریف زنا: ..... Error! Bookmark not defined.

ب: قیود تعریف: ..... Error! Bookmark not defined.

ج: شرح تعریف: ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب دوم: شرایط احسان در جرم زنا ..... Error! Bookmark not defined.

۱- شرط احسان از منظر فقه احناف ..... Error! Bookmark not defined.

۲- شرط احسان از منظر فقه مالکی ..... Error! Bookmark not defined.

۳- شرط احسان از منظر فقه شافعی ..... Error! Bookmark not defined.

۴- شرط احسان از منظر فقه حنبلی: ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب سوم : شرایط مکلفیت جزائی در جرایم جنسی ..... Error! Bookmark not defined.

انواع اکراه: ..... Error! Bookmark not defined.

مبحث دوم: راه های اثبات احسان و اثر آن ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب اول: راه های اثبات احسان ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب دوم: شرط احسان در زنا با محارم: ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب سوم: نقش ارتداد در احسان ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب چهارم: اثر احسان در تجاوز به اکراه ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب چهارم : اثر طلاق در احسان ..... Error! Bookmark not defined.

مطلب ششم: مجازت زانی و زانیه محسن: ..... Error! Bookmark not defined.

فصل سوم

شرط احسان در توابع زنا

مبحث اول: اثراحصان در جرم لواط.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: مفهوم لواط.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم: فلسفه حرمت لواط.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: اثر احسان در لواط.....	Error! Bookmark not defined.
۱- دیدگاه فقهای اهل سنت:	Error! Bookmark not defined.
۲- نظر فقهای امامیه:	Error! Bookmark not defined.
مبحث دوم: شرط احسان در قذف ولعان.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: مفهوم قذف.....	Error! Bookmark not defined.
۱- قذف در لغت:	Error! Bookmark not defined.
۲- قذف در اصطلاح:	Error! Bookmark not defined.
۳- حکم تکلیفی قذف:	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم: شرط احسان در جرم قذف.....	Error! Bookmark not defined.
۲- شروط مقدوف:	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: اثراحصان در لعان.....	Error! Bookmark not defined.
۱- شرط احسان در لعان و دیدگاه مذاهب:	Error! Bookmark not defined.
۲- شرایط مربوط به زوج:	Error! Bookmark not defined.
۳- شرایط مربوط به زوجه:	Error! Bookmark not defined.
۴- شرایط مربوط به زوجین:	Error! Bookmark not defined.
مبحث سوم: شرط احسان در تفخیز و مساحقه.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: مفهوم تفخیز.....	Error! Bookmark not defined.
۱- تفخیز در لغت:	Error! Bookmark not defined.
۲- تفخیز در اصطلاح.....	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم: اثراحصان در تفخیز:	Error! Bookmark not defined.
۱- دیدگاه فقهای اهل سنت:	Error! Bookmark not defined.
۲- شرط احسان در تفخیز از دیدگاه فقهای امامیه:	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: مفهوم مساحقه (مباشرت).....	Error! Bookmark not defined.
مطلب چهارم: اثراحصان در مساحقه.....	Error! Bookmark not defined.

1- نظر فقهای اهل سنت:	Error! Bookmark not defined.
مبحث چهارم: اثراحصان در قوادی، استمنا و وطی حیوانات	Error! Bookmark not defined.
مطلب اول: مفهوم قوادی	Error! Bookmark not defined.
1- دیدگاه فقهای اهل سنت در مورد شرط احصان در قوادی:	Error! Bookmark not defined.
2- نظر فقهای امامیه در مورد اثر احصان در قوادی	Error! Bookmark not defined.
مطلب دوم: اثراحصان در وطی چهارپایان	Error! Bookmark not defined.
مطلب سوم: اثراحصان در استمنا	Error! Bookmark not defined.
1- مفهوم استمنا	Error! Bookmark not defined.
2- حکم استمنا	Error! Bookmark not defined.
3- دیدگاه فقها در رابطه به شرط احصان در استمنا	Error! Bookmark not defined.
نتیجه:	1
پیشنهادهات:	4
فهرست آیات قرآنی	Error! Bookmark not defined.
فهرست احادیث نبوی	Error! Bookmark not defined.
فهرست اعلام	Error! Bookmark not defined.
مراجع و منابع:	Error! Bookmark not defined.

نتیجه:

1- توضیح و تبیین مفاهیم به کاررفته در نوشتار، خواننده را در فهم بهتر پژوهش یاری رسانده، و از ابهام و بهم آمیختن مباحث جلوگیری می کند. بنا براین در آغاز، مفاهیم و واژگان مهم و اساسی در این نوشتار برای استفاده بهتر، به گونه ای واضح و روشن بیان گردیده است.

2- احسان اجتماع صفاتی که شریعت آنرا برای وجوب رجم اعتبار داده است، آن صفات عبارت اند از: عقل، بلوغ، آزادی، اسلام، ازدواج صحیح، دخول در نکاح صحیح بگونه ای که غسل واجب شود.

3- احسان در قرآن کریم به معانی ذیل آمده است: منع، حفظ و حمایت کردن، عفت و پاکدامنی، حریت و آزادی و اسلام است.

4- احسان بر چند نوع می آید: احسان رجم (احسان در جرم زنا)، احسان قذف، احسان مرد و احسان زن.

5- در میان چهار مذاهب اهل السنة والجماعة، اختلاف دیدگاه وجود دارد: موارد اتفاق مثل: عقل، بلوغ، حریت، نکاح صحیح و دخول بعد از تکمیل شروط قبلی و موارد اختلاف مثل: اسلام، تکمیل شروط از جانبین و دخول در حالت کراهت.

6- احسان در جوامع بشری اثری داشته است چنانچه از الواح سومری، قوانین حمورایی، زمان ساسانیان، اثر احسان در دین و غیره دیده می شود که احسان اثری داشته و در آن زمان ها مسئله احسان مطرح بوده است.

7- بسیاری از فقهای اهل سنت والجماعة با اسناد و عبارات متفاوت نقل کرده اند که حکم رجم محصن در تورات، اصلی ثابت بوده و در دین اسلام نیز نسخ نشده و باقیمانده است.

8- فقها اتفاق نظر دارند بر اینکه بر زنی که باوی تحت عمل اکراه زنا صورت می گیرد حد جاری نمی شود، زیرا پیامبر بزرگوار اسلام (ص) فرمودند: (رفع عن أمتی الخطأ والنسیان وما استکرهوا علیه) از امت من خطا، فراموشی و آنچه به زور به کاری واداشته شود، برداشته شده است.

9- در جرم زنا احسان از خود شرایط دارد: در فقه احناف برای تحقق شرط احسان هفت شرط در نظر گرفته شده است، عقل، بلوغ، اسلام، حریت (آزاد بودن)، ازدواج، دخول در نکاح صحیح، هنگام مقاربت.

10- راه های اثبات احسان، از آنجایی که مرد محصن وزن محصنه به اشد مجازات (سنگسار) محکوم می گردند، بدون اقامه ادله اثبات در پیشگاه محکمه مبنی بر محصن بودن آنها.

11- زنا یکی از گناهان کبیره است که حتی نزدیک شدن بدان نهی شده است و زنا با محارم بدترین نوع زنا میباشد. محارم سه دسته اند: نسبی، سببی و رضاعی.

12- نقش ارتداد در احسان، ارتداد، روی برگرداندن از اسلام، پس از پذیرش آن است. مرتد، کسی را گویند که از دین برگردد و پس از مسلمان شدن، به کفر بازگردد.

13- اثر طلاق در احسان، یکی از مواردی زن که و مرد علی رغم گسسته شدن عقد ازدواج باز هم محصن محسوب میشوند طلاق است.

14- تمام فقها بر تحریم جرم لواط اجماع دارند، زیرا از بدترین فاحشه هاست و مرتکب آن مورد

لعن و نفرین میباشد، ولی درباره تعیین مجازات مرتکب آن و این که آیا احسان شرط است یا نه؟

15- قذف محصن و محصنه به اجماع علماء حرام و از جمله گناهان کبیره است.

16- فقها برای وجوب حد قذف تحقق یک سلسله شرایطی را در قاذف و مقذوف ضروری میدانند مثل:

17- بلوغ، عقل، اختیار، خواه تهمت زننده مرد باشد یا زن، آزاد باشد یا برده، مسلمان باشد یا غیر مسلمان.

18- لعان هنگامی تحقق مییابد که شوهر به زن نسبت زنا دهد، یا فرزندی را که زن به دنیا آورده است از خود نفی کند.

19- تفخیز و مساحقه (هم جنس گرایی) عملی بر خلاف فطرت است و هر چه با فطرت هم خوانی نداشت، تأثیر سوء دارد.

20- در رابطه به شرط احسان در تفخیز فقهای مذاهب اهل سنت اتفاق نظر دارند بر اینکه احسان در عمل جرمی تفخیز شرط نمی باشد، زیرا تفخیز از جمله جرایم تعزیری است نه حدی.

21- فقهای اهل سنت اعم از حنفی، شافعی، حنبلی، مالکی و اهل ظواهر (رحمهم الله) اتفاق نظر دارند بر اینکه احسان در مسأله شرط نمی باشد، زیرا در شریعت برای آن مجازات معین در نظر گرفته نشده و از دایره جرایم حدود خارج می باشد.

22- فقهای اهل سنت اجماع دارند بر اینکه احسان در قوادی تأثیری ندارد از جمله جرایم تعزیری می باشد که مجازات مرتکب آن خواه محسن باشد یا غیر محسن موکول به رأی حاکم شرع است.

23- در مورد شرط احسان و مجازات مرتکب آمیزش جنسی با حیوان اختلاف دیدگاه وجود دارد.

24- استمناء عملی زیان بار، مذموم و ناپسند است که در قرآن کریم و همچنین در احادیث فراوانی به آن اشاره و تصریح شده و از نظر برخی فقها از جمله گناهان کبیره می باشد و از آن جهت که انجام آن دارای زیان های جسمی و معنوی زیادی می باشد.

پیشنهادات:

در فرجام تحقیق موارد زیر را پیشنهاد می‌نمایم:

- 1- متاسفانه جرایم جنسی یک مشکل جدی در این عصر کنونی است و برای جلوگیری از
- 2- تدریس مخلوط که قبلا در پوهنتون ها وجود داشت باید از آن جدا جلوگیری شود تا از جرایم جنسی جلوگیری گردد.
- 3- رساله‌ها که در جمع و تدوین آن بنده زحمت کشیده‌ام، مراجع تمویل کننده یافت گردد تا به شکل کتاب چاپ شده و به دسترس عموم قرار گیرد.
- 4- کشور ما که یک کشور جنگ زده است و متاسفانه سطح سواد مردم به آن حدی نیست که همه مسائل مربوط به جرایم جنسی را درک کنند، بناء نیاز است که روی مسایل احسان و ملحقات آن بحث های زیاد صورت گیرد تا آگاهی مردم بیشتر شود.
- 5- قوانین سختگیرانه وضع گردد که در آن مجازات سنگین برای مرتکبین این جرم وضع گردیده و از آن جلوگیری شود.
- 6- آگاهی های مستمر در مورد جرایم مربوط به احسان و اثر آن داده شود تا همه مردم از آن آگاهی کامل پیدا کنند.
- 7- در تمامی پوهنتون ها در نصاب ثقافت اسلامی این موضوع گنجانیده شود تا از طریق تدریس مستقیم محصلین پوهنتون ها بیشتر آگاهی پیدا کنند.
- 8- سایت ها و شبکه های مجازی مبتدل باید از سوی مسوولین محترم دولت فلتر گردند.

بخاطر دسترسی به متن کامل این تحقیق مراجعه شود به:

پوهنتون سلام، کتابخانه مرکزی چهار راهی گل سرخ، سرک کلوله پشته

و یا هم به ایمیل آدرس ذیل تماس گرفته شود:

salamresearchcentre@salam.edu.af